

ПРЕПОРЪКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ПОЛИТИКАТА И ПРАКТИКАТА ЗА БОРБА С АГРЕСИЯТА И ТОРМОЗА В УЧИЛИЩЕ

Следните препоръки са извлечени от опита на фондация "Партньори Унгария", SOS Малта, фондация "Партньори България" в сътрудничество с училища в трите държави при изпълнение на проекта "Заедно срещу агресията в училище". Те имат за цел да подкрепят създателите на политики и практики в образованието да вземат решения относно стратегиите, регламентите и механизмите за предотвратяване на тормоза и насилието в училищата.

Предлага се насърчаване на цялостен подход, основаващ се на следните осем ключови области на действие:

1. Да се вземат предвид характерните за контекста характеристики и да се развият по-задълбочени познания за това как това явление се възприема и познава в училищата.

- Подготовка и адаптиране на инструменти, според специфичните нужди на всяко училище.
- Прилагане на процес на самооценка и изследване на възприятието на тормоза в конкретното училище, видовете, които се срещат, местата, в които децата се чувстват застрашени, съществуващите практики, които противодействат на тормоза и др.
- Тормозът често произтича от съществуващите различия между децата и младите хора. Тези различия поставят децата в ситуация на неравенство и училищните власти трябва да са наясно с уязвимостта на конкретна група от ученици. Училището трябва да предприеме мерки за тяхната защита и за свеждане до минимум на рисковете от тормоз, маргинализация и изолация.

2. Стандартизиране на инструменти и процедури и създаване на всеобхватна система за справяне с тормоза.

- Оборудване на екипите на училищата с методики и практически инструменти за борба с тормоза между децата.
- Предоставяне на съществуващи програми и инструменти за справяне с тормоза.

3. Подобряване на разбирането за тормоза в училище.

- Насърчаване участието на учениците в процеса на справяне с тормоза. Участието на учениците е от основно значение, за да се насърчи развитието на идентичност, принадлежност и отговорност.

- Участието на децата насърчава ненаказателен подход и цели учениците да бъдат отговорни за себе си, за действията си и за взаимоотношенията си с другите.

4. Прилагане на индивидуализиран и персонализиран подход, фокусиран върху специфичните нужди на децата и младежите.

- Училищата да бъдат снабдени със специалисти и инструменти за индивидуална и групово работа с деца и младежи, както и с техните семейства. Работата в екип, включващ родителите, осигурява споделяне на знания за историята на всеки ученик, както и неговите образователни планове и цели в живота.
- Прилагане на възстановителни практики, основани на правата на децата и отчитащи нуждите им. Този подход се фокусира върху отношенията на доверие и взаимно уважение между учителите и децата.
- Въвеждане на програми, които развиват умения за разрешаване на конфликти на деца от най-ранна възраст. Прилагането на програми за разрешаване на конфликти в начален, среден и горен курс на обучение в средното училище, ще даде възможност учениците да придобият разбиране за различията между хората и да развият умения за управление на спорове, конфликти и промени.

5. Изграждане на капацитет и повишаване на благосъстоянието на учителите и персонала.

- Осигуряване на психологическа подкрепа на учителите и персонала; предоставяне на инструменти за справяне с голям брой случаи на насилие и тормоз в училище.
- Насърчаване на мултидисциплинарен подход, включващ различни професионалисти (възпитатели, администратори, психолози и др.) и заинтересовани страни.
- Подкрепа на професионалното обучение за учители и предлагане на методи и модели като възстановителни практики, медиация при спорове и др.

6. Насърчаване на образователен процес, който включва семейството и родителите на децата и младежите.

- Ангажиране на родителите в училищното управление и особено в изграждането на безопасна училищна среда;
- Консултиране с родителите при разработване на политики и практики срещу тормоза;
- Включване на родители в различни програми за подкрепа на уязвими деца и деца с предизвикателно поведение.

7. Разширяване на безопасното пространство в училище, разглеждано както по отношение на физическата среда, така и по отношение на отношенията с учителите и персонала на училището.

- Насърчаване на взаимоотношенията на взаимно доверие сред учителския и непедагогическия персонал и учениците.

- Специална закрила на най-уязвимите деца и младежи като мигранти или деца от малцинства, деца с увреждания или други уязвими групи, които са обект на изолация и предразсъдъци.
- Осигуряване на техническа подкрепа, за да се осигури безопасно пространство за децата /напр. камери в училищните дворове; гореща телефонна линия; телефонни приложения за съобщаване на случаи на тормоз и други./

8. Въвеждане на план за действие, насочен към борба с тормоза, според специфичните нужди на всяко училище.

Предложеният план може да включва:

- а) ролите и отговорностите на учителите, персонала и децата;
- б) принципи и процедури за предотвратяване, откриване и управление на тормоза;
- в) процедури за мониторинг и действия при нарушаване на правилата.

Планът за действие включва класни и извънкласни дейности и дейности на ниво училище и малка общност.

